

สารบัญ

บทที่ 1 หลักการพื้นฐานของกฎหมายมหาชน : รัฐ อำนาจอธิปไตย และหลักนิติรัฐ.....	25
1. รัฐและอำนาจอธิปไตย	25
1.1 วิวัฒนาการของแนวความคิดเกี่ยวกับรัฐ	25
1.2 วิวัฒนาการแนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตย	26
2. ความหมายและสาระสำคัญของหลักการแบ่งแยกองค์กรใช้อำนาจอธิปไตย	27
2.1 ความหมายของหลักการแบ่งแยกองค์กรใช้อำนาจอธิปไตย	27
2.2 สาระสำคัญของหลักการแบ่งแยกองค์กรใช้อำนาจอธิปไตย	28
3. การจัดองค์กรของรัฐกับการใช้อำนาจอธิปไตย	29
3.1 การจำแนกประเภทขององค์กรของรัฐตามลักษณะของอำนาจอธิปไตย	29
3.2 การใช้อำนาจอธิปไตยโดยองค์กรของรัฐแต่ละฝ่าย	30
4. หลักนิติรัฐ	31
บทที่ 2 “องค์กรอิสระ” ในต่างประเทศ.....	35
ส่วนที่ 1 “Independent regulatory agencies” ของสหรัฐอเมริกา	35
ส่วนที่ 2 “Quasi-autonomous non governmental organisations” ของสหราชอาณาจักร	37
ส่วนที่ 3 “Autorités administratives indépendantes” ของสาธารณรัฐ ฝรั่งเศส	39
ส่วนที่ 4 สถานะทางกฎหมายขององค์กรอิสระและการตรวจสอบการใช้อำนาจ ของ “องค์กรอิสระ” โดยองค์กรตุลาการในระบบกฎหมายของ ต่างประเทศ	41
1. คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด	41
2. คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ	42

บทที่ 3 “องค์การอิสระ” ในประเทศไทย.....	43
ส่วนที่ 1 ความเป็นมาของการจัดตั้ง “องค์การอิสระ” ขึ้นในประเทศไทย	43
1. การตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยบัญญัติให้มี “องค์การอิสระ” ขึ้นเป็นครั้งแรก	43
1.1 การแต่งตั้ง “คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย” โดยประธานรัฐสภา	43
1.2 การจัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง องค์การของรัฐที่เป็นอิสระ โดย ดร.วิญญู วรวิญญู เสนอต่อ คปป.	44
1.3 การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 มาตรา 211	45
1.4 การจัดตั้ง “องค์การอิสระ” ขึ้นโดยรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	46
1.5 การจัดตั้ง “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” ขึ้นโดยรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	50
ส่วนที่ 2 การจัดตั้ง “องค์การอิสระ” ขึ้นโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	54
1. คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	54
1.1 องค์ประกอบ การได้มา และวาระการดำรงตำแหน่ง	54
1.2 อำนาจหน้าที่	55
1.3 การสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่	56
1.4 การสั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวและ การสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้ง	56
2. ผู้ตรวจการแผ่นดิน	57
2.1 จำนวน การได้มา และวาระการดำรงตำแหน่ง	57
2.2 อำนาจหน้าที่	57
3. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)	58
3.1 องค์ประกอบ การได้มา และวาระการดำรงตำแหน่ง	58
3.2 อำนาจหน้าที่	58
4. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และผู้ว่าการตรวจเงิน แผ่นดิน	59
4.1 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	59

4.2 ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	59
5. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)	61
5.1 องค์ประกอบ การได้มา และวาระการดำรงตำแหน่ง	61
5.2 อำนาจหน้าที่	61
ส่วนที่ 3 การดำเนินงานของแต่ละ “องค์กรอิสระ” ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง	62
1. การดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	62
1.1 การสรรหา การพ้นจากตำแหน่ง และการปฏิบัติหน้าที่ของ กกต.	62
1.2 อำนาจหน้าที่ของ กกต.	64
1.3 ผู้ตรวจการเลือกตั้ง	65
1.4 การตรวจสอบและการสั่งระงับการดำเนินการด้านธุรกรรมทางการเงินของพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง	66
1.5 การช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ กกต.	67
1.6 การสืบสวน การไต่สวน และการดำเนินคดี	67
1.7 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	68
2. การดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2560	68
2.1 การสรรหา การพ้นจากตำแหน่ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน	68
2.2 อำนาจหน้าที่ของ ผผ.	70
2.3 การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ผผ.	71
2.4 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	73
3. การดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561	74
3.1 การสรรหา การพ้นจากตำแหน่ง และการปฏิบัติหน้าที่ของ ป.ป.ช.	74
3.2 อำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ช.	76
3.3 การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ป.ป.ช.	76

3.4	การดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและ ผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ	81
3.5	การดำเนินการกับเจ้าพนักงานของรัฐ	84
3.6	การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน	87
3.7	การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม	90
3.8	สำนักงาน ป.ป.ช.	92
4.	การดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการ ตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561	92
4.1	การสรรหา การพ้นจากตำแหน่ง และการปฏิบัติหน้าที่ของ คตง. และของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	92
4.2	อำนาจหน้าที่ของ คตง. และของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	95
4.3	การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	99
4.4	วินัยการเงินการคลัง	102
4.5	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	105
5.	การดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560	106
5.1	การสรรหา การพ้นจากตำแหน่ง และการปฏิบัติหน้าที่ของ กสม.	106
5.2	อำนาจหน้าที่ของ กสม.	108
5.3	การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ กสม.	109
5.4	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	112
บทที่ 4	การตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรอิสระโดยองค์กรตุลาการ ในระบบกฎหมายไทย.....	113
ส่วนที่ 1	ข้อพิจารณาทางวิชาการเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมาย และลักษณะของการใช้อำนาจขององค์กรอิสระ	113
ส่วนที่ 2	การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยองค์กรตุลาการ	117

1. การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
โดยองค์กรตุลาการภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
พุทธศักราช 2540	117
1.1 กรณีศึกษาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 13/2543	118
1.2 กรณีศึกษาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 24/2543	119
1.3 กรณีศึกษาตามคำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับอำนาจ	
ของศาลปกครองในการพิจารณาพิพากษาคดีที่มีการฟ้องโต้แย้ง	
การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา 145	
วรรคหนึ่ง (3) ของรัฐธรรมนูญ	124
1.4 กรณีศึกษาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 52/2546	127
1.5 กรณีศึกษาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 1-24/2547	130
1.6 ข้อพิจารณาทางวิชาการเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ	
ตาม 1.4 และ 1.5	131
1.7 กรณีศึกษาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 5/2549	134
1.8 กรณีศึกษาตามคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด	
(คดีหมายเลขคดีที่ อ.519/2547 คดีหมายเลขแดงที่	
อ.250/2549)	136
2. การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
โดยองค์กรตุลาการภายหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
พุทธศักราช 2540	144
2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	144
2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	147
ส่วนที่ 3 การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกัน	
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยองค์กรตุลาการ	150
1. การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและ	
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยองค์กรตุลาการภายใต้	
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	150
1.1 บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ	150
1.2 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน	
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542	151

1.3	ข้อสังเกตเบื้องต้น	153
1.4	ข้าราชการซึ่งถูก ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัยไม่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ศาลสั่งเพิกถอนมติของ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดทางวินัยได้ : คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 264/2553	153
1.5	องค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ไม่อาจพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่ ป.ป.ช. วินิจฉัยยุติแล้ว ให้เป็นประการอื่นได้อีก : คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546	156
1.6	คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546 ไม่ผูกพันศาลปกครอง : คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.88/2553	158
1.7	การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตนอาจถูกนำไปฟ้องเป็นคดีอาญาต่อศาลยุติธรรมได้	160
2.	การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยองค์กรตุลาการภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	161
2.1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	161
2.2	กรณีศึกษาตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.157-158/2557 : การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทางวินัยข้าราชการมิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญขององค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้นตามนัย มาตรา 223 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	162
2.3	กรณีศึกษาตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ อ.1037/2558 : คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการได้สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยข้าราชการ เฉพาะความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ	168

3. การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยองค์กรตุลาการภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	175
3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	175
3.2 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561	175
3.3 คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้วินิจฉัยการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 234 วรรคหนึ่ง (2) หรือ (4) เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญหรือไม่	178
ส่วนที่ 4 การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยองค์กรตุลาการ	180
1. การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยองค์กรตุลาการภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	180
1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	180
1.2 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542	180
1.3 ข้อพิจารณาทางวิชาการ	182
2. การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยองค์กรตุลาการภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	183
2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	183
2.2 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน	183
2.3 ข้อพิจารณาทางวิชาการ	183
3. การตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยองค์กรตุลาการภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	184
3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	184
3.2 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561	185

3.3 ข้อพิจารณาทางวิชาการ	187
ส่วนที่ 5 บทวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของการใช้อำนาจขององค์กรอิสระ และการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรอิสระโดยองค์กรตุลาการ ในระบบกฎหมายไทย	188
1. บทวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของการใช้อำนาจของคณะกรรมการ การเลือกตั้งและการตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการ การเลือกตั้งโดยองค์กรตุลาการ	188
1.1 บทวิเคราะห์ในทางวิชาการ	188
1.2 บทวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้อำนาจของ กกต. ภายใต้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	191
2. บทวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของการใช้อำนาจของ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและการตรวจสอบการ ใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินโดยองค์กรตุลาการ	191
3. บทวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและการตรวจสอบ การใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติโดยองค์กรตุลาการ	192
3.1 รัฐธรรมนูญฯ บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ฯลฯ เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตก็บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะต้องส่งรายงาน สำนวน การไต่สวน เอกสารหลักฐานและคำวินิจฉัยไปยังอัยการสูงสุดหรือ ผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ดำเนินการขึ้นฟ้องคดีต่อไปหรือเพื่อให้ ดำเนินการทางวินัยต่อไป รัฐธรรมนูญฯ มิได้บัญญัติให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีอำนาจลงโทษ ทางอาญาและทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้เอง และ รัฐธรรมนูญฯ ก็มีได้บัญญัติว่า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้เป็นที่สิ้นสุด	192

บทที่ 5 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับ “องค์กรอิสระ” 201

ส่วนที่ 1 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง

201

1. กรณีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 201
 - 1.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ 201
 - 1.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา 202
2. กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำละเมิด 204
 - 2.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ 204
 - 2.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา 204
3. กรณีความเป็นอิสระทางการเงินการคลังขององค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 205
 - 3.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ 205
 - 3.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา 205
4. กรณีการรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 207
 - 4.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ 207
 - 4.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา 208
5. กรณีค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอน สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น 209
 - 5.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ 209
 - 5.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา 209
6. กรณีการดำเนินการให้มีผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเนื่องจาก มีค่างานวิจัยของศาลรัฐธรรมนูญห้ามมิให้ผู้ขึ้นดำรงตำแหน่งทาง การเมืองเป็นเวลาห้าปี 210
 - 6.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ 210
 - 6.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา 211
7. กรณีการดำเนินการหลังจากการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด 213
 - 7.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ 213
 - 7.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา 213

8. กรณีการเบิกจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อชำระค่าประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์อันเนื่องมาจากการชำระบัญชีของพรรคการเมืองที่สิ้นสภาพ เลิก หรือยุบ	214
8.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	214
8.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	214
9. กรณีการได้รับเบี้ยประชุมและเงินค่ารับรองของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	216
9.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	216
9.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	216
10. กรณีการรักษาการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งในการปฏิบัติหน้าที่เป็นนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560	217
10.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	217
10.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	217
11. กรณีองค์ประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560	218
11.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	218
11.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	218
ส่วนที่ 2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดิน	220
1. กรณีฐานะของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. 2542	220
1.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	220
1.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	220
2. กรณีสถานะของสถาบันอาหารตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. 2542	221
2.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	221
2.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	221

3. กรณีสถานภาพของธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. 2542	222
3.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	222
3.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	222
4. กรณีการดำเนินการตามคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	223
4.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	223
4.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	223
ส่วนที่ 3 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับ	
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	224
1. กรณีการสั่งพักราชการข้าราชการตำรวจกรณีกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม	224
1.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	224
1.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	225
2. กรณีการกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามความในมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542	226
2.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	226
2.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	226
3. กรณีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการ	232
3.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	232
3.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	232
4. กรณีอำนาจของ ก.พ. ในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยข้าราชการตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ	233
4.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	233
4.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	233
5. กรณีการลงโทษไล่ออกอดีตพนักงานการรถไฟแห่งประเทศไทย	235
5.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	235
5.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	235

6. กรณีการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ซึ่งถูก คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด	236
6.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	236
6.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	237
7. กรณีสำนักงาน ป.ป.ช. ขอให้การไฟฟ้านครหลวงดำเนินการ ทางวินัยแก่พนักงานที่เกษียณอายุ	238
7.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	238
7.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	238
8. กรณีการพิจารณาโทษทางวินัยพนักงานเทศบาล	238
8.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	238
8.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	239
9. กรณีการดำเนินคดีอาญากับกรรมการ ป.ป.ช.	240
9.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	240
9.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	241
10. กรณีข้าราชการทหารถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดฐานทุจริต ต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในจริยธรรม	242
10.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	242
10.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	243
11. กรณีอำนาจสอบสวนในคดีพิเศษ	245
11.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	245
11.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	245
12. กรณีการดำเนินการที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด เกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542	246
12.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	246
12.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	247
13. กรณีอำนาจการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ในกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ส่งเรื่องมาให้ตรวจสอบ และได้ส่งเรื่องเดียวกันไปให้สำนักงาน ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการ อีกทางหนึ่งด้วย	248
13.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	248
13.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	248

14. กรณีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแจ้งให้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการและส่งเรื่องให้สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป	249
14.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	249
14.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	250
15. กรณีอำนาจการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษในความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542	251
15.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	251
15.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	252
16. กรณีอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและชี้มูลความผิดทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	255
16.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	255
16.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	257
17. กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทางวินัยข้าราชการก่อนและหลังวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ มีผลใช้บังคับ	259
17.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	259
17.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	260
18. กรณีการถอดถอนเลขานุการนายกเทศมนตรีเนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิดทางอาญา	261
18.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	261
18.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	261
19. กรณีขอให้บททวนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตาม 17.	263
19.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	263
19.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	263
20. กรณีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนที่ถูกละเลยการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัยเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ	265
20.1 ข้อหาหรือของสำนักงาน ป.ป.ช.	265
20.2 ข้อหาหรือของกระทรวงยุติธรรม	266
20.3 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	268

21. กรณีสถานะของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามมาตรา 100 (4) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542	271
21.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	271
21.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	274
22. กรณีการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตถอดยศตำรวจและเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำหรับผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542	275
22.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	275
22.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	275
23. กรณีการสั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช.	276
23.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	276
23.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	278
24. กรณีการอุทธรณ์ตามมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542	280
24.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	280
24.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	280
25. กรณีพนักงานส่วนท้องถิ่นเคยถูกลงโทษทางวินัยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ใช้อยู่กับ ต่อมาถูกลงโทษทางวินัยอีกตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิด	281
25.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	281
25.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	282
26. กรณีการดำเนินการทางวินัยกับอดีตข้าราชการที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัย	283
26.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	283
26.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	283

27. กรณีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจซึ่งได้ลาออกจาก ราชการเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลความผิดทางวินัย	285
27.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	285
27.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	285
28. กรณีการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้เกษียณอายุแล้วก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้มีมติชี้มูลความผิด	287
28.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	287
28.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	287
29. กรณีการได้รับยกเว้นภายใต้มาตรา 41 ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557	288
29.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	288
29.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	288
30. กรณีคณะกรรมการข้าราชการตำรวจขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา ทบทวนความเห็นตาม 27.	289
30.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	289
30.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	289
31. กรณีการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้บริหารและพนักงานของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้เกษียณอายุแล้ว ก่อนที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลความผิด	290
31.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	290
31.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	291
32. กรณีอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการออกระเบียบ การจ่ายเงินค่าตอบแทนพนักงานสอบสวน	292
32.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	292
32.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	292
33. กรณีการพิจารณาโทษทางวินัยพนักงานส่วนท้องถิ่นตามมติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายหลังการมีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ.1037/2558	292
33.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	292
33.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	293

34. กรณีการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ที่ถูกสั่งลงโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิดทางวินัย แต่ในคดีอาญาศาลได้พิพากษายกฟ้อง	295
34.1 ข้อเท็จจริงและข้อหารื้อ	295
34.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	295
ส่วนที่ 4 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	296
1. กรณีการกำหนดชื่อตำแหน่งของข้าราชการในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	296
1.1 ข้อเท็จจริงและข้อหารื้อ	296
1.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	297
2. กรณีการได้รับเงินประจำตำแหน่ง	298
2.1 ข้อเท็จจริงและข้อหารื้อ	298
2.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	298
3. กรณีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน	300
3.1 ข้อเท็จจริงและข้อหารื้อ	300
3.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	300
4. กรณีการสรรหาและคัดเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542	301
4.1 ข้อเท็จจริงและข้อหารื้อ	301
4.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	301
5. กรณีขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร	302
5.1 ข้อเท็จจริงและข้อหารื้อ	302
5.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	303
6. กรณีการใช้อำนาจสอบสวนและวินัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ในกรณีที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ดำเนินการตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542	305
6.1 ข้อเท็จจริงและข้อหารื้อ	305
6.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	306

7. กรณีการดำเนินการของการรถไฟแห่งประเทศไทยตามผล	
การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	307
7.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	307
7.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	307
8. กรณีการนำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551	
ไปใช้บังคับกับข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	308
8.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	308
8.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	308
ส่วนที่ 5 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับคณะกรรมการ	
 สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	310
1. กรณีการตรากฎหมาย กฎ หรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ	310
และพัสดุของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	
1.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	310
1.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	310
2. กรณีการสรรหาและการเลือกกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	311
2.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	311
2.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	312
3. กรณีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	
ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภาและ	
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา	313
3.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	313
3.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	313
4. กรณีการรับเบี้ยประชุมของอนุกรรมการของคณะกรรมการ	
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	314
4.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	314
4.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	314
5. กรณีการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ	
พ.ศ. 2547	315
5.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	315
5.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	315

6. กรณีการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	316
6.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	316
6.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	317
7. กรณีการปฏิบัติตามคำบังคับของคำพิพากษาศาลปกครอง	
เกี่ยวกับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการสำนักงาน	
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	318
7.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	318
7.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	319
8. กรณีการรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ	
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	320
8.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	320
8.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	321
9. กรณีการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	
ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 48/2557	
เรื่อง การสรรหาบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่าง	
ลงวันที่ 29 พฤษภาคม พุทธศักราช 2557	323
9.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	323
9.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	325
10. กรณีการออกระเบียบว่าด้วยการงบประมาณของสำนักงาน	325
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	
10.1 ข้อเท็จจริงและข้อหาหรือ	325
10.2 ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา	326